درس ۱۹: همسایگان ما

پاورپوینت آموزشی مطالعات اجتماعی پایه ششم ابتدایی

دفترچه خاطرات دیجیتال سفر به دور و اطراف ایران!

طراحی و تولید اختصاصی توسط وب‌سایت
آموزشی دیجی معلم (Digimoallem.ir)

مرز چیست و چرا به آن نیاز داریم؟

مرز، خطی است که کشوری را از کشور دیگر جدا می‌کند تا بدون اجازه وارد حریم یکدیگر نشویم.

مرزها چگونه تعیین می‌شوند؟ (۳ قدم مهم)

۱. **توافق:** کشورها بر سر خطوط مرزی با هم گفتگو می‌کنند و به توافق می‌رسند.

۲. **ترسیم نقشه:** نقشه‌کش‌ها با دقت بسیار بالا خطوط مرزی را روی نقشه می‌کشند.

۳. **علامت‌گذاری و حفاظت:** روی زمین میله‌های مرزی نصب می‌شود و مرزبانان قهرمان برای جلوگیری از عبور غیرقانونی از آن محافظت می‌کنند.

مرزهای نامرئی! (فضای بالای مرز)

خط مرزی فقط روی زمین نیست!
در آسمانِ بالایِ مرز زمینی هم یک دیوار فرضی وجود دارد.

«آیا می‌دانستید خلبان‌ها برای عبور از مر مرز هوایی (آسمان هر کشور) باید حتماً از آن کشور اجازه بگیرند؟»

مأموریت نقشه‌خوانی: همسایگان خاکی ما!

کوتاه‌ترین مرز ایران با کدام کشور است؟

کشور ارمنستان!

ایران با کدام کشور طولانی‌ترین مرز را دارد؟

کشور عراق!

راهنمای دیجی معلم
- Digimoallem.ir -

همسایگان آبی و مرزهای طبیعی

رودخانه‌های مرزی: گاهی کوه‌ها یا رودها مرز طبیعی می‌سازند. مانند رود ارس (مرز (مرز با جمهوری آذربایجان و ارمنستان)، رود اترک (ترکمنستان) و اروند رود (عراق).

همسایگان دریایی:
ما از طریق دریا هم همسایه داریم! در شمال (دریای خزر) و در جنوب (خلیج فارس و دریای عمان) با کشورهای مختلفی مرز آبی داریم.

آماده سفر بشیم؟ (تفاوت گذرنامه و ویزا)

روادید (ویزا)

روادید اجازه نامه‌ای است که سفارتِ کشورِیِ مقصد به شما می‌دهد. یعنی: "شما اجازه دارید وارد کشور ما شوید!"

گذرنامه (پاسپورت)

گذرنامه مانند شناسنامه خارجی شماست. دولت ایران آن را به شما می‌دهد تا نشان دهد شما یک شهروند ایرانی هستید.

چرا با همسایگان خود در ارتباطیم؟

روابط فرهنگی و مذهبی

سفر میلیون‌ها نفر در سال برای زیارت اماکن مقدس در کشورهای یکدیگر.

گردشگری و تفریح

سفر برای دیدن آثار تاریخی، طبیعت زیبا و آشنایی با فرهنگ‌ها.

روابط بازرگانی

خرید و فروش کالاها (صادرات و واردات) برای رشد اقتصاد.

سفرهای زیارتی: مسیرهای نورانی

عربستان: خانه کعبه (مکه) و مرقد مطهر پیامبر اکرم (ص) در مدینه منوره.

عراق: حرم امام حسین (ع) و حضرت ابوالفضل (ع) در کربلا، و حرم امام علی (ع) در نجف.

ایران: سفر زائران همسایه برای زیارت امام رضا (ع) در مشهد و حضرت معصومه (س) در قم.

چه شباهت‌هایی با همسایگانمان داریم؟

جشن‌ها و اعیاد مشترک ما

نوروز باستانی: نوروز در افغانستان آغاز سال رسمی است! در کابل "هفت میوه" می‌چینند و در پاکستان آن را "عالم افروز" می‌نامند. در ترکمنستان و جمهوری آذربایجان هم "عید زیبا جشن گرفته می‌شود.

اعیاد اسلامی: چون همگی مسلمان هستیم، اعیاد بزرگ مانند "عید فطر" و "عید قربان" در تمام این کشورها با شکوهِ تَمام برگزار شده و تعطیل رسمی هستند.

طراحی اختصاصی: Digimoallem.ir

پرونده همسایه غربی: ترکیه

پایتخت: آنکارا | زبان: ترکی | واحد پول: لیر

موقعیت: بیشتر در آسیا، بخش کوچکی در اروپا

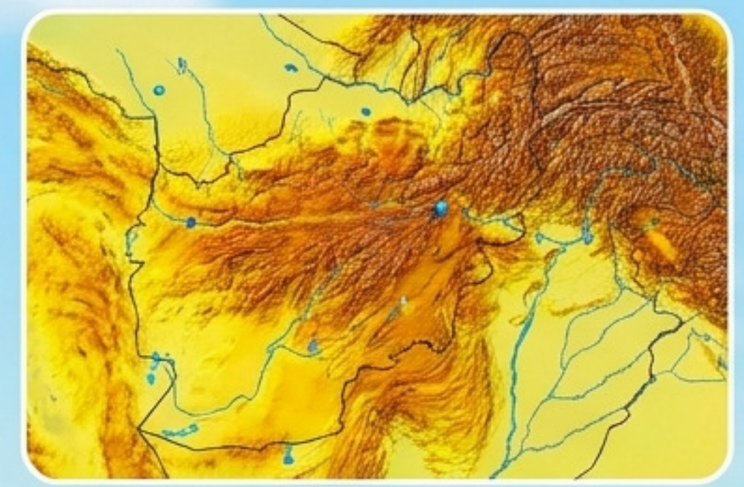

آب وهوا: سواحل ملایم و مرطوب، داخل خشک

گردشگری: درآمد بسیار بالا به دلیل سواحل زیبا و مساجد تاریخی (مانند مسجد سلطان احمد).

تاریخچه: مرکز امپراتوری عثمانی در گذشته.

پرونده همسایه شرقی: افغانستان

پایتخت: کابل | زبان: فارسی دری و پشتو | واحد پول: افغانی

موقعیت: محصور در خشکی در آسیای میانه

آب و هوا: زمستان‌های سرد و تابستان‌های گرم (قاره‌ای)

ناهمواری‌ها: کشوری بسیار کوهستانی با دره‌های دره‌های زیبا (مانند دره بامیان).

وضعیت فعلی: با وجود تاریخ غنی، به دلیل سال‌ها جنگ، در حال تلاش برای بازسازی و پیشرفت است.

مقایسه نهایی: ترکیه در برابر افغانستان

ترکیه	افغانستان
دسترسی عالی به دریای مدیترانه، سیاه و مرمره	محصور در خشکی، بدون راه آبی
پررونق و پردرآمد	به دلیل دهه‌ها جنگ، گردشگری رونقی ندارد
دین مشترک، مرز کوهستانی	دین مشترک، زبان فارسی مشترک، جشن نوروز

نتیجه‌گیری: ترکیه موقعیت مکانی و اقتصادی بهتری برای تجارت دریایی دارد، اما افغانستان پیوندهای زبانی و فرهنگی بسیار عمیقی با ما دارد.

پایان سفر! حالا نوبت شماست...

«امیدواریم از این سفر دیجیتالی به دور مرزهای ایران لذت برده باشید!»

فعالیت پایانی: فرض کنید دوستی در کشور افغانستان یا ترکیه دارید. یک نامه کوتاه بنویسید و ایران را به او معرفی کنید. چه چیزهایی از کشورمان برایش تعریف می‌کنید؟